

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА 4. РАЗРЕД

Општи критеријуми за оцењивање

Контролни и писмени задаци и вежбе

Писмени задаци су провера савладаности писменог изражавања ученика и подразумевају учеников самостални рад. Уколико наставник утврди да је ученик преписао (плагирао) туђ рад у било којој мери, сматра се да ученик није одговорио на задатак и добија оцену недовољан (1).

Ученику је током писане провере знања забрањена употреба недопуштених средстава (мобиљни телефони, бубице, свеске, пушкице, књиге) и преписивање. Уколико наставник примети на часу употребу оваквих средстава против ученика се покреће васпитно-дисциплински поступак који означава тежу повреду радних обавеза ученика по ЗОСОВЗ 17 члан 83.

Наставник је дужан да укаже на изворе одакле је рад преписан (слика екрана, линк, са датумом када је погледан од стране наставника), и да на тај начин документује преписано.

Задатак се може сматрати преписаним иако наставник није утврдио да се преписивање десило употребом недозвољених средстава, већ је **научен напамет** или на други начин.

Уколико наставник нађе два (или више) иста задатка код различитих ученика, како садржински или по сличним грешкама, сматра се да ученици нису написали задатак без обзира ко је од кога преписао и задатак се за те ученике понавља.

Све писане провере знања треба писати читко и уредно.

Стандардизовани тестови ће бити бодовани и оцењивани према предложеном критеријуму. За нестандардизоване тестове критеријум је следећи:

Ученик који на писаној провери оствари бар 90% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 5.

Ученик који на писаној провери оствари бар 70% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 4.

Ученик који на писаној провери оствари бар 50% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 3

Ученик који на писаној провери оствари бар 30% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 2.

Оцена	Проценат освојених бодова	Образовни ниво	Образовни ниво
1	0-29		
2	30-49	Основни ниво	препознавање
3	50-69	Средњи ниво	репродукција
4	70-89	Средењи ниво	разумевање
5	90-100	Напредни ниво	примена

Усмене провере

Учеников успех на усменим проверама знања вреднује се на следећи начин, а у складу са Правилницима о оцењивању у основној школи:

Одличан (5)

ученик на постављено питање одговара самостално, и показује висок ниво познавања градива, одговара на потпитања наставника без помоћи наставника и самостално повезује знања уводећи и појмове и појаве које се тичу других предмета, или на начин који показује висок степен развијености међупредметних компетенција. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа (почев од препознавања градива до примене наученог на новим примерима). Успешно актуализује своја знања и повезује их са стварним примерима из живота.

Врлодобар (4)

Ученик самостално одговара на питања, уз минималну помоћ и погрешке, добро познаје појмове који се тичу градива, не лута по теми постављаног питања, самостално одговара на потпитања која даје наставник, или уз малу помоћ наставника. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа, уз малу помоћ наставника.

Добар (3)

Ученик познаје градиво, уме да препозна појмове који се тичу градива и да их репродукује, уз помоћ наставника уме да одговори на потпитања, али често греши. Не открива узрочно-последичне везе и не може самостално закључивати о њима. Одговара на питања основног нивоа и задатке које је наставник већ давао на часу. Показује занимање и труди се, упркос свему.

Довољан (2)

Ученик може набројати, именовати или уз помоћ наставника дефинисати само основне појмове, стално га треба подсећати и усмеравати у одговорима наводити на тачна решења и уз помоћ наставника је у стању да реши задатке основног нивоа. Отежано повезује дате чињенице и често греши у примени знања.

Недовољан (1)

Ученик није савладао основне појмове које садржи тема коју одговара, не показује интересовање да уз помоћ наставника пронађе одговоре, одговара са „не знам“ и „дајте ми један“, не жели усмено да одговара кад на њега дође ред или када га наставник позове да одговара.

Домаћи задаци

Наставник води евиденцију о домаћим задацима и индивидуалним задацима које је дао ученику.

Пет ненаписана домаћа задатка вреднују се оценом недовољан (1)

Уколико ученик није понео домаћи задатак на час (није донео свеску, радну свеску, презентацију, плакат, пано или нешто друго), сматра се да га није урадио.

Уколико наставник утврди да је домаћи задатак писао неко други, или је преписан са интернета, сматра се да га ученик није урадио. Уколико ученик покаже на следећем часу уредно написан домаћи задатак, наставник то бележи у своју педагошку свеску, али се не брише минус или друга знака да је задатак неизвршен, уколико ученик заиста није поправио свој однос према домаћим задацима.

Уколико ученик добије посебан задатак у договору са наставником бира облик у којем ће га представити.

Стална активност и пет узастопно тачно написаних задатака оцењује се оценом одличан (5)

Групни рад

Оцена за рад у групи иста је за све ученике у групи, осим уколико наставник није донео посебан поступак вредновања групог рада, и пише се у педагошкој свесци.

Знање стечено групним радом проверава се **индивидуално** и важи за **целу тему**, а не само за посебне радне задатке групе, и може се уписати у дневник рада.

ВИСОК – одговара оценама 4 или 5

- Ученик сарађује са свим члановима групе, уважава њихове потребе, пажљиво слуша друге, поштује договоре групе, не касни, своје обавезе извршава на време и тачно.
- Ученик поседује знања, показује спремност да прикупља нове информације, активно подстиче размену идеја и знања са члановима групе и уважава њихове идеје, често поставља питања која се односе на тему.
- Ученик је у потпуности посвећен решавању задатка групе. Даје предлоге како решавати задатак.

СРЕДЊИ – одговара оценама 3 или 4

- Ученик сарађује са члановима групе уз мање тешкоће, повремено има проблема у комуникацији али их самостално решава, своје обавезе извршава уз подсећање и опомињање.
- Ученик поседује извесна знања и повремено суделује у размени идеја, повремено поставља питања која се односе на тему.
- Ученик уз помоћ наставника и/или осталих чланова групе учествује у решавању задатка. Ретко има предлоге како решавати задатак али кад га добије ради по њему. Повремено има активности које не доприносе решавању задатка.

НИЗАК – одговара оценама 2 или 3

- Ученик повремено има сукобе у којима напада особе а не проблем, своје обавезе извршава ретко и делимично.
- Ученик поседује мало знања и показује малу спремност да прикупља нове информације, ретко суделује у размени идеја, ретко поставља питања која се односе на тему.
- Ученик минимално доприноси решавању задатака. Нема предлоге како решавати задатке и када добије предлоге слабо их реализује.

НЕЗАДОВОЉАВАЈУЋИ – одговара оцени 1

- Ученик омета рад групе, доприноси неконструктивним сукобима и не извршава своје обавезе.

- Ученик ништа не зна о теми и нема интересовање да сазна. Не учествује у размени идеја. Никад не поставља питања која се односе на тему.
- Ученик омета решавање задатка.

Ангажовање на часу и однос према раду

Ограничено се труди

- Приводи крају само неколико задатака;
- Потребно је дете стално подесћати на започети задатак, ретко мотивисано;
- Заборавља задатке, не довршава их, нетачно ради или са закашњењем.

Недоследно се труди

- Мотивисано је да заврши већину задатака иако неки нису потпуно урађени;
- С времена на време треба га подсетити да заврши задатак;
- Понекад слуша са пажњом, учествује у дискусијама и активностима, сарађује у групном раду.

Довољно се труди

- Обично је мотивисано и ради задатке;
- Завршава задатке на време;
- Обично слуша са пажњом, учествује у дискусијама и активностима одељења, сарађује у групном раду.

Изражено се труди

- Лично мотивисано;
- Са вољом завршава задатке;
- Често тражи изазове у учењу;
- Скоро увек слуша са пажњом, учествује у дискусијама и активностима одељења, сарађује у групном раду.

Изузетно се труди

- Самоуверено и самостално дете;
- Тражи изазове у учењу;
- Задатке завршава са ентузијазмом;
- Слуша са пажњом;
- Здушно учествује у дискусијама/активностима;
- Доприноси корисним разменама током групног рада;
- Преузима одговорност за сопствени развој.

СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

Српски језик

У току школске године из Српског језика ће се оцењивати:

- Усмени облици провервања;
- Контролни задаци/вежбе (из граматике, правописа, књижевности);
- Писмени задаци (2 писмена задатка, у сваком полугодишту по један);
- Домаћи задаци;

- Активности и ангажовање на часу, однос према раду, учешће у различитим облицима групног рада.

ОЦЕНЕ

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између бајке, басне, песме, кратке усмене форме, епика, лирика и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре без именовања, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, ономатопеја, епитет, контраст и хиперболу). Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник, преповедач и писац; десетерац). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни ликови, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења. Редовно чита школску лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима. Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – тачка, упитник, узвичник, запета, наводници; растављање речи на крају реда; писање речце ли и не и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату (до 2 грешке) и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације у тексту. Уме да драматизује краћи текст. Потпуно успешно гради деминутиве и аугментативе.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и готово (у потпуности) самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње и готово (у потпуности) уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, време и место радње). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између разлику између бајке, басне, песме, кратке усмене форме, епика, лирика и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, ономатопеја, епитет, контраст и хиперболу). Потпуно усваја књижевне термине и појмове и углавном их препознаје у тексту. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, углавном самостално повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни ликови, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, углавном је самосталан и долази до решења. Редовно чита школску лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, често чита више од оног што је задато и често се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик у готово потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања и да углавном без грешке повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима. Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови; растављање речи на крају реда; писање речца ли и не и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату (до 4 грешке) и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Успешно и углавном самостално саставља вест, обавештење и кратак извештај. Уме да драматизује краћи текст. Успешно гради деминутиве и аугментативе.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и делимично уме да парафразира и опише свој доживљај као и да уз помоћ наставника одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Уз помоћ наставника уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај одређује неке

елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и зна разлику између бајке, басне, песме, кратке усмене форме, епика, лирика. Препознаје стилске фигуре-без именовања, уз помоћ наставника или вршњака препознаје их у тексту. Делимично усваја књижевне термине и појмове и понекад учествује у интерпретацији. У већини случајева чита школску лектуру и понекад учествује у интерпретацији. На часовима је каткад активан и ретко користи додатне изворе знања.

Језик

Ученик уме да дефинише наставне садржаје из граматике, памти их и репродукује али не учи редовно па греша у примени стечених знања као и у повезивању граматичких појмова обрађених у претходним разредима са новим. Делимично зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови; растављање речи на крају реда; писање речце ли и не и делимично их примењује у писаним радовима. Делимично успешно пише по диктату (до 6 грешака) и уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и понекад греша у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника драматизује краћи текст, гради деминутиве и аугментативе.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и понекад делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника понекад одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај ретко одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ. У већини случајева не чита школску лектуру и ретко учествује у интерпретацији. На часовима је ретко активан.

Језик

Ученик ретко уме дефинише наставне садржаје из граматике, делимично их памти и репродукује али ретко учи па не уме примени стечена знања (разликује категорије рода, броја, понекад препознаје основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена). Прави веће правописне и граматичке грешке. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и углавном греша у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштује

форму. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника саставља обавештење, и даје пример за деминутиве и аугментативе.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читања не разуме текст. Не чита школску лектуру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије. Нема предзнања па тешко прати наставу, пасиван и незаинтересован. Не прихвата помоћ ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује павописну и граматичку норму. Тешко се изражава а техника читања не задовољава.

ОЦЕНА ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА

Све писане провере знања треба писати писаним словима читко и уредно.

ОЦЕНА 5

- Издајени су битних елемената;
- Елементи су сложени у логичну, јасну и прегледну композицију, видљиве су релације међу елементима;
- Изнети су јасни и аргументовани закључци;
- Поткрепљивање примерима је јасно и довољно;
- Кришћена су различита, адекватна средства представљања.

ОЦЕНА 4

- Издајена је већина битних елемената;
- Елементи су сложени у композицију, али нису видљиве релације међу елементима;
- Изнети су углавном јасни и аргументовани закључци;
- Поткрепљивање примерима је углавном јасно и довољно;
- Кришћена су адекватна средства представљања.

ОЦЕНА 3

- Издајени су неки битни елементи;
- Композиција није јасна и потпуна, изостају релације међу елементима;
- Изнети су углавном јасни и аргументовани закључци;
- Поткрепљивање примерима је недовољно или нејасно;
- Средства представљања нису јасно и тачно коришћена.

ОЦЕНА 2

- Издајени су само основни елементи;
- Композиција је нејасна и непотпуна, изостају релације међу елементима;
- Нису изнети закључци;
- Није поткрепљено примерима;
- Средства представљања нису коришћена.

У табели је дат преглед онога шта на шта треба обратити пажњу приликом оцењивања.

ОЦЕЊИВАЊЕ ПИСМЕНОГ ЗАДАТКА

ОБЛАСТ ОЦЕЊИВАЊА		
САДРЖАЈ (ТЕМА)	✓ Потпуно разрађена тема и доведена до краја; ✓ Детаљи сузначајни за тему и има их у довољној мери (грађа је богата и адекватна)	
	✓ Основна идеја недоречена; ✓ Недовољно јасно и прегледно саопштена; ✓ Недовољно грађе (непоткрепљено, уопштено);	
	✓ Основна идеја није саопштена; ✓ Грађа или њени делови нису у вези са темом, односно веза је врло лабава;	
ОРГАНИЗАЦИЈА И СТРУКТУРА	✓ Грађа је организовано изложена, има логичког реда; ✓ Подела грађе на уже мисаоне целине (пасусе, одељке) сврсисходна и, с обзиром на компактност тих целина, оправдана; ✓ Свака реченица је нова мисао, без таутологије (сем кад она има стилско оправдање); ✓ Развијају се мисли у саставу прогресивно, напредујући према пуном одговору на тему; ✓ Јасно је;	
	✓ Логичност редоследа излагања није поштована у довољној мери; ✓ Подела на пасусе, у неким случајевима, је неоправдана, неуспешна; ✓ Не развијају се мисли увек прогресивно има понављања или враћања;	
	✓ несређено и нејасно причање које губи ток или га нема; ✓ Тешко се стиче слика о току догађаја; ✓ Мисао нејасна и неразвијена, нема јасних целина;	
СТИЛ И ЈЕЗИК	✓ Богата и чиста лексика (разноврсност и оригиналност у избору речи у оквирима књижевног стандарда или функције датог језичког изражавања); ✓ Синтаксички јасно и једноставно обликовање исказа (јасна и прецизна реченица, прилагодљивост облику казивања - субјективан или објективан однос према датој предметности, без сувишног или недовољног у реченичкој структури); ✓ Поштовање правописних правила на високом нивоу;	
	✓ Оскудна лексика (неразноврсност и имитација у избору речи); ✓ Синтаксички коректно, али компликовано обликовање исказа (дуга и мање јасна реченица, нижа прилагодљивост облику казивања - субјективан или објективан однос према датој предметности,); ✓ Поштовање правописних правила;	
	✓ Језик натруњен и недефинисан; ✓ Нејасно и компликовано; ✓ Погрешно писање слова, речи и реченичних знакова; ✓ Правописно некоректно;	
	✓ Индивидуалност; ✓ Оригиналност; ✓ Посебна ограничења и потребе;	

За садржај/тему ученик може добити од 0 до 30 бодова, организацију и структуру од 0 до 20, језик и правопис од 0 до 25, уредност и читкост од 0 до 10 бодова и индивидуалност, оригиналност од 0 до 15. Укупно 100 бодова при чему се оцена доноси на основу општих критеријума за оцењивање писмених и контролних вежби и задатака.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ АНАЛИЗЕ ДОМАЋЕ ЛЕКТИРЕ (4. РАЗРЕД)

Оцењивање лектире у 4. разреду обухвата писмени рад у дневнику лектире, али и усмену одбрану/анализу кроз разговор на часу.

1. Елементи који се оцењују

Разумевање и анализа дела: Препознавање теме, главне идеје (поруке), главних и споредних ликова, њихових особина (физичких и психолошких) и поступака.

Структура и фазе радње: Правилно одређивање редоследа догађаја (увод, заплет, врхунац, расплет).

Стил, језик и маштовитост: Богатство речника, правилно формирање реченица, изношење сопственог мишљења или критичког размишљања о ликовима/поступцима.

Уредност и илустрација: Читкост, уредно водити дневник лектире и естетски изглед илустрације (цртежа).

2. Критеријуми по оценама

Одличан (5):

Потпуно разумевање прочитаног текста и његове поруке.

Самостално одређује тему, ликове, њихове особине и ток догађаја.

Дневник садржи детаљне одговоре, сажетак и маштовиту илустрацију.

Успешно износи и образлаже сопствени став о ликовима или поступцима.

Без правописних и граматичких грешака, изузетна уредност.

Врло добар (4):

Разуме текст и може да издвоји главне елементе уз минимална усмерења наставника.

Дневник је уредно попуњен, одговори су тачни, али повремено површни.

Илустрација одговара теми.

Сопствено мишљење је присутно, али са мање детаљних аргумената.

Присутне су 2–3 мање правописне или стилске грешке.

Добар (3):

Делимично разумевање дела; потребна су потпитања за препознавање свих ликова или фаза радње.

Анализа у дневнику садржи само основне информације (најкраће могуће одговоре).

Препричавање је хаотично или се превише ослања на детаље уместо на суштину.

Површно изнети утисци о делу, чешће правописне грешке.

Довољан (2):

Књига је само делимично прочитана (познати су само основни ликови или почетак радње).

Дневник лектире је непотпуно попуњен, одговори су прекратки и често нетачни.

Неспособност да се самостално извуче порука дела без директне помоћи.

Неуредност и значајан број правописних грешака.

Недовољан (1):

Лектира није прочитана.

Задаци у дневнику лектире нису урађени или су преписани.

Неспособност учешћа у разговору о делу.

3. Форма и структура дневника лектире

За максималан број бодова, да би рад био комплетан, свака анализа лектире треба да садржи:

Основни подаци: Назив дела, име и презиме писца, књижевни род и врста.

Место и време радње.

Главни и споредни ликови (са особинама и цитатима/примерима из текста).

Кратко препричавање (главни догађаји по целинама).

Порука дела (шта смо научили).

Сопствени утисак (омиљени лик/одломак и разлог).

МАТЕМАТИКА

У току школске године из Математике ће се оцењивати:

- Усмени облици проверавања;
- Контролни задаци/вежбе (после сваке теме/области);
- Писмени задаци (4 писмена задатка, у сваком класификационом периоду по један);
- Домаћи задаци;
- Активности и ангажовање на часу, однос према раду, учешће у различитим облицима групног рада.

ОЦЕНА	ПРОВЕРА		АКТИВНОСТ Домаћи рад	АКТИВНОСТ Однос према раду и рад
	ЗНАЊА Усмена провера (усвојеност образовних садржаја)	Писана провера (примена знања)		
	*ОСНОВНИ МАТЕМАТИЧКИ	*РЕШАВАЊЕ ЗАДАТАКА	*ПИСАЊЕ -углавном	*ИНТЕРЕС ЗА ПРЕДМЕТ

(2) довољан	ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ -познаје их -зна их изрећи и објаснити *ТВРЂЕЊА, ПРАВИЛА, ФОРМУЛЕ -препознаје их *ПОСТУПЦИ -поступке које примењује образлаже уз помоћ наставника *МАТЕМАТИЧКИ ЈЕЗИК И СИМБОЛИКА -препознаје и користи уз помоћ -самостално именује и означава објекте -графички приказ и интрпретацију ради уз помоћ	-самостално решава једноставне задатке -једноставне проблемске ситуације решава уз помоћ наставника *ПРИМЕНА ТВРЂЕЊА, ПРАВИЛА, ФОРМУЛА -примењује само у познатим и једноставним ситуацијама уз помоћ наставника *ПРОВЕРА РЕШЕЊА -решења ретко проверава -уочава грешку на коју је упозорен и исправља је уз помоћ	редовно *НАПИСАНО -непотпуно -делимично тачно -делимично уредно *ПРОВЕРА -углавном зна образложити написано	-показује на подстицај *РАД НА ЧАСУ -труди се самостално решавати задатке, ако не разуме тражи помоћ -повремено учествује у расправи *САРАДЊА -допушта да му други помогну *ИЗВРШАВЊЕ ОБАВЕЗА -труди се да напише све у свеску -на час носи потребан прибор
(3) добар	*ОСНОВНИ МАТЕМАТИЧКИ ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ -познаје их и разуме -зна их изрећи и објаснити *ТВРЂЕЊА, ПРАВИЛА, ФОРМУЛЕ -познаје их -зна их изрећи својим речима -зна их објаснити -зна извести	*РЕШАВАЊЕ ЗАДАТАКА -самостално, брзо и тачно решава једноставне задатке -сложеније задатке решава спорије уз помоћ наставника -решава једноставне проблемске ситуације *ПРИМЕНА	*ПИСАЊЕ - редовно *НАПИСАНО -углавном потпуно -углавном тачно -углавном уредно *ПРОВЕРА -углавном зна образложити написано својим речима	*ИНТЕРЕС ЗА ПРЕДМЕТ -показује *РАД НА ЧАСУ -марљиво ради на часу и самостално решава задатке -ако не разуме тражи помоћ -радо учествује у расправи *САРАДЊА

	једноставније доказе *ПОСТУПЦИ -поступке које примењује образлаже самостално -објашњења су углавном јасна, тачна и потпуна *МАТЕМАТИЧКИ ЈЕЗИК И СИМБОЛИКА -познаје их у потпуности -служи се често у говору и запису -самостално именује и означава објекте -самостално израђује графички приказ и врши интерпретацију података	ТВРЂЕЊА, ПРАВИЛА, ФОРМУЛА -самостално их примењује у познатим ситуацијама *ПРОВЕРА РЕШЕЊА -самостално проверава решења -уочава грешку на коју је упозорен и самостално је исправља		-прихвата рад у пару и групи *ИЗВРШАВЊЕ ОБАВЕЗА -свеска је уредна и потпуна -на час носи потребан прибор
(4) врло добар	*ОСНОВНИ МАТЕМАТИЧКИ ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ -самостално излаже и објашњава -разуме их у потпуности -успоставља односе међу њима *ТВРЂЕЊА, ПРАВИЛА, ФОРМУЛЕ -зна да изрекне сва математичка тврђења и правила -зна да их изрекне својим речима -зна да их објасни и	*РЕШАВАЊЕ ЗАДАТАКА -решава задатке брзо и тачно -самостално решава сложеније задатке -бира углавном најбоље стратегије за решавање проблема -решава сложеније проблемске ситуације *ПРИМЕНА ТВРЂЕЊА,	*ПИСАЊЕ - редовно *НАПИСАНО -потпуно -тачно -детаљно -уредно *ПРОВЕРА - зна образложити написано -образлаже јасно, тачно и потпуно	*ИНТЕРЕС ЗА ПРЕДМЕТ -показује стално *РАД НА ЧАСУ -концентрисано и марљиво ради на часу -редовно и самостално извршава све постављене задатке -учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје

	правилно их тумачи -углавном самостално доказује тврђења -наводи сопствене примере који потврђују исказано *ПОСТУПЦИ -образлаже тачно, јасно, прецизно и потпуно -прихвата и разуме нове идеје и концепте *МАТЕМАТИЧКИ ЈЕЗИК И СИМБОЛИКА -познаје их у потпуности -користи прецизно и вешто у говору и запису -самостално израђује графички приказ -самостално интрпретира и анализира податке са слике или графа	ПРАВИЛА, ФОРМУЛА -примењује их самостално и тачно *ПРОВЕРА РЕШЕЊА -самостално проверава решења -исправља уочене грешке		*САРАДЊА -радо учествује у заједничком раду (у пару или групи) -према потреби помаже другима *ИЗВРШАВЊЕ ОБАВЕЗА -свеска је уредна и потпуна -на час долази припремљен
(5) одличан	*ОСНОВНИ МАТЕМАТИЧКИ ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ -самостално излаже и објашњава -разуме их и према потреби обликује својим речима -успоставља односе међу њима *ТВРЂЕЊА, ПРАВИЛА, ФОРМУЛЕ -зна изрећи сва	*РЕШАВАЊЕ ЗАДАТАКА -решава задатке брзо и тачно и са лакоћом -самостално и успешно решава сложене задатке -при решавању сложених проблемских ситуација комбинује познате стратегије или креира сопствене -одабира математичке	*ПИСАЊЕ - редовно -решава додатне задатке *НАПИСАНО -потпуно -све тачно -детаљно -уредно -нове идеје при решавању *ПРОВЕРА	*ИНТЕРЕС ЗА ПРЕДМЕТ -изражен -служи се додатним изворима знања и информацијама из различитих медија *РАД НА ЧАСУ -концентрисано

	математичка тврђења и правила -зна их изрећи својим речима -зна их објаснити и правилно их тумачи -самостално доказује тврђења -наводи сопствене примере који потврђују исказано *ПОСТУПЦИ -своје идеје и поступке које примењује образлаже јасно, тачно и потпуно и способан је томе научити друге -користи се властитим идејама и концептима *МАТЕМАТИЧКИ ЈЕЗИК И СИМБОЛИКА -служи се редовно, прецизно и вешто у говору и запису -самостално приказује, анализира, и тумачи податке (таблично, сликовно, графички)	поступке који највише одговарају задатку и примењује их без грешке и примереном брзином *ПРИМЕНА ТВРЂЕЊА, ПРАВИЛА, ФОРМУЛА -знање примењује на нове, сложеније примере и задатке *ПРОВЕРА РЕШЕЊА -самостално проверава решења и то на више начина -самостално уочава и исправља уочене грешке	- зна образложити написано -образлаже јасно, тачно и потпуно	и марљиво ради на часу -редовно и самостално извршава све постављене задатке - учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје *САРАДЊА -радо учествује и подстиче заједнички рад (у пару или групи) - помаже другима *ИЗВРШАВЊЕ ОБАВЕЗА -свеска је уредна и потпуна -на час долази припремљен
--	--	---	--	--

Домаћи задаци су вероватно најзначајнији и најфреквентнији облик проверавања ученичких знања и умења у настави математике. Задају се углавном после сваког наставног часа без обзира да ли је он час стицања нових знања или час увежбавања и имају за циљ да ученици самосталним радом додатно увежбају наставне садржаје који су рађени на часовима.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Ученици 4. разреда се из предмета **Природа и друштво** оцењују на три начина:

- 1) писмено (после сваке теме);
- 2) усмено;

6) на основу активности на часу.

Оцена на **усменом одговарању** се формира на основу учениковог одговора углавном на пет постављених питања.

Оцена **одличан (5)** – ученик савладава градиво из природе и друштва, влада претходно пређеним градивом и примењује научено. Активно учествује на часу током обраде новог градива, износи своје мишљење, самостално изводи закључке. Ученик уме да примени научено градиво кроз разне активности, способан је да се сналази у простору и времену. Показује иницијативу током наставе, понаша се другарски, помаже другим ученицима и пријатељски се односи према другарима, редовно израђује домаће задатке и показује иницијативу и креативност у решавању задатака. Може успешно да ради у различитим групама и врстама задатака.

Оцена **врло добар (4)** – ученик је способан да функционално усвоји појмове, анализира, класификује, повезује, примени те изведе закључак. Сналази се у различитим облицима рада.

Оцена **добар (3)** – ученик разуме појмове и чињенице, успоставља везе, може самостално да објасни и наведе појмове и термине из предмета Природа и друштво. Задатке обавља делимично уз помоћ наставника.

Оцена **довољан (2)** – ученик влада основним појмовима може уз помоћ наставника да објасни њихове везе и значај, уз наставникову подршку је активан на часовима.

Оцена **недовољан (1)** – ученик нема основно познавање појмова, нити показује жељу да напредује. Домаће задатке не израђује на време и није активан на часу.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

- Активност и однос ученика према физичком васпитању – 2 оцене;

- приказ једног од усвојених комплекса вежби обликовања – достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика (напредак у усавршавању технике), 2 оцене;

Приликом оцењивања узима се у обзир способност ученика, степен спретности и умешности.

Ради планирања рада и даљег праћења напредовања ученика, наставник на почетку школске године процењује степен развијености компетенција ученика у оквиру одређене области. Резултати иницијалног процењивања користе се и као податак за даље унапређивање рада.

Оцену одличан (5) добија ученик који је:

- радом у току школске године побољшао своје моторичке способности и чији резултати знатно превазилазе стандарде доба ученика;

- који у стицању и примени моторичких умења и навика знатно превазилази постављене захтеве по обиму и квалитету и који има *веома активан* однос према физичком васпитању.

Оцену врлодобар (4) добија ученик који:

- радом у току школске године *побољшава* своје моторичке способности и чији резултати *превазилазе* стандарде доба;

- који у стицању и примени моторичких умења и навика *превазилази* постављене захтеве по обиму и квалитету и који има *активан* однос према физичком васпитању.

Оцену добар (3) добија ученик који је:

- радом *побољшао* у току школске године моторичке способности у *границама стандарда*, чија су моторичка умења у *границама* минималних образовних захтева и чији је однос према физичком васпитању *задовољавајући*.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- у току године није побољшао своје моторичке способности, чија су моторичка умења испод утврђених стандарда и који не показује минимум интересовања за физичко васпитање.

Оцену недовољан (1) у принципу не би требало да добије ни један ученик.

-Ученик чије су моторичке способности опале, и који не испуњава очекиване стандарде, као и који не показују *ни минимум интересовања* за одржавање својих моторичких и функционалних способности, а који је здрав, упућује се на корективно-педагошки рад.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

1. Број оцена по полугодишту минимум 4 – то су оцене урађених радова на дату тему;

2. Оцена за израду паноя, декорисање и припремање новогодишњих честитки, украшавање и припремање паноя у холу школе, помоћ у изради сценографија;

3. Уколико ученик нема развијен таленат узима се у обзир и активност на часу, редовно доношење прибора и однос према предмету.

На сваком часу наставник прозива ученике, уписујући минус онима који немају рад. Три узастопна минуса, без оправданог разлога, доноси ученику јединицу. Пошто се часови ликовне културе одржавају једном недељно, то значи да ученик није радио три недеље заредом. Ученик може јединицу поправити ако покаже даљи континуирани рад.

- На сваком часу наставник оцењује радове уписујући оцену на задњој страни рада.

- После одрађене наставне теме, наставник уноси оцену у Дневник рада. Обично то буде после четири одрађена задатка, а почетком сваког месеца. У току полугодишта број оцена у Дневнику рада варира од дужине извођења наставних тема. Ученици су увек

благовремено обавештени о оцењивању на претходном часу: конкретним задацима које треба донети за оцену.

- Ученик који је оправдано био одсутан, на пример због болести, добиће упуства за накнадно извођење задатка.

- Оцена која се уноси у Дневник рада представља пресек добијених оцена за сваки рад. У току полугодишта, најчешће, ученици су оцењени са четири оцене. Једна од оцена, пред закључивање, даје се као оцена за целокупни рад и однос у том периоду. Таквом оценом се ученик награђује.

- На висину оцене утичу следећи сегменти: оствареност задатка, оригиналност решења, коришћење техника, адаптивност и креативне импровизације, вербално изражавање ученика у дискусијама естетске анализе, повезивање садржаја са свакодневним животом, препознавање ликовних елемената у уметничким делима, активност на часу, додатна знања и примена на часовима, степен личног развоја, одговорност према предмету, материјални и социјални услови у којима учи и ствара ученик.

- Неће се позитивно оцењивати кампањски рад. То значи да ученик не би требало себи да дозволи гомилу минуса, а потом да доноси одрађене задатке (најчешће урађене код куће) очекујући високу позитивну оцену. Наставник прати активност ученика током целе школске године и овакво понашање, под изговором да се поседују радови ван рокова оцењивања, нису прихватљиви.

- Ученик који је предао туђи рад, рад који је одрадио родитељ и сл., биће опоменут. Уколико се таква пракса настави, биће оцењен недовољном оценом.

Сваки рад (цртеж, слика и тд.) оцењује се једном оценом у коју улази:

- 1) оствареност циљева, општих и посебних, односно стандарда; да ли је урађен предвиђени задатак – **50% оцене**;
- 2) заинтересованост и посвећеност (труд и ангажованост на сваком часу) – **30% оцене**;
- 3) маштовитост и оригиналност – **10% оцене** – важно је да сваки ученик прикаже идеју на свој начин. Прецртавање од других, са табле и примера, на овом часу није пожељно и неће бити добро прихваћено;
- 4) напредовање у односу на претходни период – **10% оцене**.

Оцењивање се врши према броју бодова, а на основу постављених општих критеријума за оцењивање.

Оцена за ангажовање на часу може да се добије на сваком часу за учествовање у полемикама око уметничких питања, креативне идеје и добре одговоре. Процењују се разумевање суштине ликовне проблематике, вештине изражавања и саопштавања. Ове оцене могу значајно да поправе стање при закључивању оцене на полугодишту и крају школске године.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Ученик мора да има најмање 2 оцене. Следеће категорије се оцењују посебно, а све заједно чине закључну оцену.

Оцењивање ученика на часовима музичке културе спроводи се усменим путем и практично кроз свирање и певање.

За оцену **одличан (5)** – ученик поседује знања која зна да примењује у пракси, зна логички да закључује и повезује градиво са животом око нас, зна основе музичке писмености (у зависности од разреда у којем се налази), уме самостално или у пару да свира и/или самостално и у групи да пева тражене песмице поштујући елементе музике које зна, зна текстове тражених песмица, уме да свира на Орфовим ритмичким инструментима, уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, уме да препозна звук и изглед инструмената који се обрађују у току одређеног разреда, активан је на часовима, има жељу да научи и напредује.

За оцену **врло добар (4)** – ученик поседује знања која зна да примењује у пракси, уз малу помоћ наставника може да повезује градиво са животом око нас, зна основе музичке писмености (у зависности од разреда у којем се налази) али не зна да их употреби правилно и повезано, уме самостално да свира и самостално или у групи да пева тражене песмице поштујући углавном све елементе музике које зна, зна текстове тражених песмица, уме да свира на одређеним Орфовим ритмичким инструментима, уз малу помоћ наставника уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, уме да препозна звук и изглед инструмената који се обрађују у току одређеног разреда, активан је на часовима, има жељу да научи и напредује.

За оцену **добар (3)** – уз наставникову помоћ може да повезује знања која има, зна минималне основе музичке писмености (у зависности од разреда у којем се налази) али не зна да их употреби правилно и повезано, уме да свира мелодију без ритма уз наставникову помоћ, делимично зна текст обрађених песмица, уме да свира само на појединим Орфовим ритмичким инструментима али уз наставникову помоћ, уз помоћ наставника уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, уз наставникову помоћ може да препозна звук и изглед инструмената који се обрађују у току одређеног разреда, често изостаје жеља за радом и напретком.

За оцену **довољан (2)** – има минимална знања из градива које се обрађује, делимично зна текст обрађених песмица, уме да свира само на појединим Орфовим ритмичким инструментима али уз наставникову помоћ, уз помоћ наставника уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, изостаје жеља за радом и напретком.

Оцена **недовољан (1)** – Нема основног знања градива, не уме да свира ни на ритмичким ни на мелодијским инструментима, не зна да отпева ниједну песму која је обрађена на часу, изостаје активности на часу, нема жељу за радом и напретком.

Оцењивање није искључиво везано за оцену музичких способности већ и у функцији награде за интересовање, активност и љубав према музици. Сваки ученик се приликом оцењивања извођења музике оцењује спрема својих могућности али и спрема личног залагања, труда, рада и активности на часу. На часу се индиректно оцењује и вреднује доношење прибора за рад, понашање и дисциплина ученика на часу, помоћ осталим ученицима приликом израде неког задатка, активност и труд.

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Оцењивање предмета **Дигитални свет** у 4. разреду основне школе спроводи се сумативно и формативно, праћењем три основна домена (домена остварености исхода): **Дигитално друштво, Безбедно коришћење дигиталних уређаја и Алгоритамски начин размишљања.**

Критеријуми за описно и бројчано оцењивање (од 1 до 5)

Одличан (5)

Самстално и тачно креира једноставне дигиталне садржаје (текст, слике, једноставне презентације) и правилно их организује.

У потпуности разуме правила безбедног и одговорног понашања на интернету, препознаје ризике и зна коме да се обрати за помоћ.

Самостално анализира задатак, саставља и истражује логички исправне алгоритме/кораке за решавање проблема (нпр. у визуелном програмирању као што је Scratch).

Врло добар (4)

Уз минималну помоћ или подсећање креира и уређује дигиталне садржаје.

Примењује правила безбедности и дигиталног бонтона, уз повремене сугестије наставника.

Успешно решава алгоритме и логичке задатке, али му је понекад потребна мала помоћ код сложенијих корака.

Добар (3)

Делимично самостално користи основне функције програма за обраду текста и слика.

Познаје основна правила безбедности на интернету, али му је потребно додатно усмеравање да их примени у пракси.

Алгоритамске кораке решава уз помоћ наставника или вршњака.

Довољан (2)

Уз константну подршку и усмеравање успева да уради основне радње у дигиталном окружењу.

Препознаје само најосновније ризике на интернету уз навођење од стране наставника.

Проблеме решава методама покушаја и грешака, без јасног алгоритма.

Недовољан (1)

Ни уз помоћ наставника не успева да оствари минималне исходе (не препознаје елементарне делове рачунара, не примењује безбедносна правила и не може да прати једноставна упутства за рад).

Елементи који се прате и бодују

Практичан рад на рачунару: Израда кратких пројеката, примена дигиталних алата и самосталност у раду.

Рад у свесци / дигиталном уџбенику: Израда задатака, дијаграма тока и алгоритамских корака.

Активност и сарадња: Учешће у паровима/групама и поштовање дигиталног бонтона током комуникације.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА КОЈИ РАДЕ ПО ИОП-У (4. РАЗРЕД)

Оцењивање ученика који уче по Индивидуалном образовном плану (ИОП) спроводи се у односу на оствареност циљева дефинисаних у њиховом личном плану, а не у односу на општи стандард одељења.

1. Оцењивање по врсти ИОП-а

-

ИОП 1 (Прилагођени програм):

Ученик ради по редовном наставном плану и програму, али уз прилагођавање метода, материјала, дидактичких средстава или времена рада.

Оцењује се сагледавањем истих исхода као и за остале ученике, али уз уважање прилагођених услова рада.

ИОП 2 (Измењени програм):

Оцењује се **искључиво у односу на прилагођене исходе и циљеве** који су дефинисани у ИОП 2 обрасцу за тај предмет.

Ученик може добити осењу **5 (одличан)** ако у потпуности савлада садржаје предвиђене његовим индивидуалним планом, чак и ако су ти садржаји знатно испод нивоа 4. разреда.

ИОП 3 (Обогаћени програм за даровите):

Оцењује се на основу савладаности проширених, сложенијих садржаја и напредних задатака дефинисаних за даровитог ученика.

2. Критеријуми за формирање оцена (за ИОП 2)

Оцена	Опис остварености циљева из ИОП-а
5 (одличан)	Самостално и у потпуности тачно решава све задатке и остварује све планиране исходе из свог ИОП-а. Поразумова и примењује научено.
4 (врло добар)	Задатке из ИОП-а решава углавном самостално, уз повремену подршку или минималне подстицаје учитеља. Постиже већину дефинисаних исхода.
3 (добар)	Постиже основне исходе из ИОП-а уз често упућивање, коришћење

Оцена	Опис остварености циљева из ИОП-а
	очгледа, подсетника или помоћи учитеља.
2 (довољан)	Савладао је минимум прилагођених исхода из ИОП-а. Задатке ради уз стално вођење и подршку наставника.
1 (недовољан)	И поред прилагођавања услова, метода и садржаја, ученик не остварује ни минималне исходе дефинисане у ИОП-у.

3. Специфичности у прилагођавању формата провере

Математика:

Дозвољено је коришћење калкулатора, подсетника са формулама, рачунаљке, као и смањен број задатака на тесту (нпр. 2–3 задатка уместо 5).

Текст задатака се поједностављује или чита гласно уколико ученик има потешкоћа са читањем.

Српски језик и лектира:

Задаци се прилагођавају кроз питања са понуђеним одговорима (на заокруживање) или допуњавање започетих реченица.

Тражи се краћи обим текста, уз фокус на визуелне елементе (сликовнице, илустрације) уместо обимних романа.

Време и простор:

Ученику се обезбеђује продужено време за израду задатака или се провера дели у више краћих етапа.

